

T 2 2010 Hemlöshet – budgetmedel (budgetjustering)

I central medelsreserv har 10 miljoner kronor reserverats för bl a utveckling av dagverksamhet för hemlösa. Stadsdelsnämnderna kan söka medel för start av nya verksamheter.

Start av ny verksamhet

På Hökarängsplan har sedan länge samlats ett antal personer som ibland upplevs som störande. Under sommarmånaderna har de regelbundet kontaktats av en fältförlagd socialsekreterare. En enkel kaffeservering på torget har utgjort en bas för en uppsökande verksamhet. Verksamheten är en utvidgning av Porten, dagverksamhet för hemlösa (*se beskrivning och utvärdering längre ned*).

Ett viktigt syfte är att motivera hemlösa och andra till att besöka dagverksamheten. Denna nya uppsökande verksamhet har slagit väl ut och planeras fortsätta under hösten. Verksamheten har goda möjligheter att vidareutvecklas och breddas då en lämplig lokal finns tillgänglig att hyra i Hökarängens centrum.

Budgetjustering

Ansökan görs om en budgetjustering om **500 tkr** för att finansiera verksamheten.

PORTEN

Porten är en dagverksamhet för hemlösa och missbrukare. Syftet är att erbjuda en ny form för kontakt och stöd och ge möjlighet att initiera andra insatser för ett bättre boende och en förbättrad livssituation. Målgrupp är hemlösa med ofta långvariga missbruksproblem. Även personer som missbrukar och upplever ensamhet i sina lägenheter är välkomna att delta i verksamheten.

Bakgrund

I Farstaområdet är antalet hemlösa stort. Hemlösa från Farsta tillhör de i staden som ofta anlitar härbärgen. Antalet placeringar på inackorderingshem är jämförelsevis mycket stort. För att på ett bättre sätt täcka behovet av boende för hela målgruppen, behöver utbudet kompletteras med alternativ för dem som inte kunnat anpassa sig till de erbjudanden som ges. Det behövs kompletterande erbjudanden som i högre grad utgår från de hemlösas egna villkor.

I Farsta har förutsättningarna för en fungerande vårdkedja för hemlösa med missbruksproblematik under det senaste året successivt förbättrats. En lokal beroendemottagning finns. Ett eget behandlingsprogram i öppenvård, har visat sig kunna ge goda resultat.

Ett trappstegsboende drivs i samarbete med Hotellhem i Farsta.

För att förbättra kontakten med målgruppen hemlösa och bättre kunna initiera de insatser som behövs startades Porten. Verksamhetens inriktning är att genom ett väl anpassat förhållningssätt bättre kunna nå en större del av målgruppen. Den form som har valts är att skapa en öppen mötesplats. Genom att erbjuda en dagverksamhet där bemötandet kombinerar öppenhet, tolerans och välkomnande med en målmedveten och tålmodig strävan att motivera, skapas förhoppningsvis bättre förutsättningar för att kunna initiera insatser som leder till mer långsiktiga lösningar.

Utvärdering av Porten

En utvärdering har gjorts av verksamheten. Grundläggande frågeställningar var:

- Innebär verksamheten en förbättrad kontakt med hemlösa missbrukare?
- Har verksamheten medfört ökad kunskap om de hemlösa missbrukarnas sociala situation – boende, sysselsättning, hälsa, allmänt?
- Har verksamheten kunnat bidra till att ge hemlösa missbrukare ett förbättrat stöd och en förbättrad möjlighet att ta del av insatser som kan förbättra situationen när det gäller missbruket, hälsan, boendet, sysselsättning, kontakter och relationer till andra.

Intervjusvaren visar att verksamheten fyller ett stort behov och gör det på ett sätt som uppskattas mycket av besökarna. Intervjuer säger också mycket om hur det är att vara hemlös och missbrukare. Kommentarer om kontakten med socialtjänsten är värdefulla och ger ökad kunskap om brukarnas perspektiv.

Syftet med verksamheten är dock att inte bara ge stöd i den dagliga situationen, utan också att ge möjlighet att komma vidare. Det som bedöms som särskilt viktigt är att förbättra boendesituationen för målgruppen. Ett trappstegsboende med lågtröskelinriktning samverkar med dagverksamheten, som kan ses som det första steget i en boende/vårdkedja.

Farsta har anlitat platser på härbärgen i hög utsträckning. Detta har minskat. Antalet inackorderingplaceringar har också minskat. Ändå har antalet hemlösa inte minskat nämnvärt i Farsta. Samtidigt med att många får ett bättre boende har ny hemlösa tillkommit. Behovet hos de hemlösa är stort, vilket motiverar till att fortsätta att utveckla insatserna.

Porten har lyckats väl med att fylla sin målsättning. Behovet av en sådan verksamhet finns. Sådan personal rekryterades som förstod att genomföra syftet. Bemötandet är kanske det mest avgörande. Det krävs att en varm stämning med både vänlighet och respekt skapas. Den som har en ibland ganska kaotisk situation orkar inte vistas i ett sammanhang med andra utsatta om dessa tillåts bete sig på ett störande sätt. En lämplig lokal kan bidra till detta. Portens lokal har en mycket väl avvägd blandning av intimitet och samtidigt möjlighet att gå lite åt sidan, vilket är viktigt för den som har behov av att vara ifred. Med en långsiktig inställning finns goda möjligheter att motivera de besökande att ta itu med sin situation. Den nystartade trappstegsboendet utvecklar kontakter med öppenvårdens behandling och sysselsättning.

Verksamheter med många okända besökare kan lätt bli lite ”stökiga”. Det som tycks vara en nyckel till framgång i stödinsatserna för hemlösa är att skapa en tryggare situation för målgruppen. Det kan en fungerande dagverksamhet med den goda balansen mellan tolerans och respekt bidra till. Men det är också viktigt att verksamheten har en avpassad storlek, som det blir om den drivs *lokalt*. En lokalt belägen verksamhet kan ge möjlighet till god stämning. Besökarna till Porten känner varandra och bryr sig ofta om varandra. Den goda förutsättningen gäller också det nystartade trappstegsboendet. Med en sådan grund finns möjlighet att skapa ett ökat hopp om att det går att förbättra sin situation en hel del, även om nu inte *alla* önskedrömmar kan förverkligas.